

ข่าวประจำวันอังคารที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2558

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

'ปานปรีย์' หนะรัฐบาลตัดสินใจรอบคอบ ยุทธศาสตร์การค้า 'ทีพีพี'

“ปานปรีย์” หนะรัฐบาลต้องกล้าตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมทีพีพี หรือไม่และในช่วงเวลาใด เพราะภาคเอกชนรอคอยคำตอบ เพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน แต่ต้องมีความรอบคอบคำนึงข้อดีข้อเสียทุก ๆ ด้าน ยึดผลประโยชน์ของประเทศเป็นที่ตั้ง เพราะทุกประเทศที่เข้าร่วมก็มีเหตุผลที่แตกต่างกัน

นายปานปรีย์ พหิทธานุกร อดีตนายกรัฐมนตรี (บอร์ด) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า รัฐบาลไทยในอดีตเคยตัดสินใจจัดทำข้อตกลงเปิดการค้าเสรี (FTA) ทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีกับหลายประเทศ มาถึงวันนี้ รัฐบาลต้องตัดสินใจว่า จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกในข้อตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership : TPP) หรือทีพีพี ที่เป็นเขตการค้าเสรีใหญ่สุดในโลก มีมูลค่าการค้าคิดเป็น 40% ของมูลค่าการค้าโลกหรือไม่ เบื้องต้น TPP สามารถบรรลุข้อตกลงได้แล้ว เมื่อเดือน ต.ค. จากนั้นไป ต้องรอการผ่านกระบวนการความเห็นชอบทางกฎหมาย (ratify) ของ 12 ประเทศสมาชิกเสียก่อน ซึ่งมี 4 ประเทศจากอาเซียน สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม บรูไน

ทั้งนี้ ในปัจจุบันเศรษฐกิจโลกมีความอ่อนไหวสูง หากย้อนเวลากลับไปนับตั้งแต่ปี 2533 ที่สงครามเย็นสิ้นสุดลง จะเห็นได้ว่า โลกเสรีประชาธิปไตยที่มีสหรัฐฯ เป็นหัวเรือใหญ่ ได้แพร่กระจายระบบทุนนิยมไปทั่วโลก ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ในโลกก็ยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับทุนนิยม ไม่เว้นแม้แต่จีน ที่ก่อนหน้านี้ผู้นำจีนมองเห็นการณีกอกล ตัดสินใจยกเลิกระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนจากส่วนกลาง แบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ มาเป็นระบบเศรษฐกิจ โดยกลไกตลาดเป็นการปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งใหญ่ของประเทศ ทำให้คนจีนพ้นจากความยากจนไปหลายร้อยล้านชีวิต ส่งให้ในวันนี้จีนผงาดขึ้นมาเป็นขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากสหรัฐฯ

“การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าโลกของจีน ณ เวลานั้นทำให้โลกวันนี้หันกลับมาให้ความสนใจกับเศรษฐกิจเอเชียและจีนมากขึ้น แต่ต่อมาภายหลังปี 2549 เกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในซีกโลกตะวันตก ทำให้สหรัฐฯ ต้องกลับมาทบทวนว่าภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป จะกำหนด

ทิศทางประเทศเพื่อรักษาอำนาจอิทธิพลในเอเชีย-แปซิฟิกต่อไปได้อย่างไร ที่สำคัญคือ สกัดอิทธิพลของจีนในภูมิภาคไปด้วย”

ทำให้ปี 2550 ประธานาธิบดีจอร์จ บุช จึงประกาศเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่ม TPP ที่มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มมาก่อนหน้านี้ของ 4 ประเทศ บรูไน ซิลิ นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ หรือ 4P โดยอ้างถึงเหตุผลที่คลุมเครือว่า “เพื่อให้ธุรกิจของสหรัฐมีความสามารถแข่งขันในเอเชีย-แปซิฟิก” และปี 2551 ประธานาธิบดีโอบามาก็เข้ามาสานต่อและเร่งผลักดันจน 12 ประเทศสมาชิกบรรลุข้อตกลง TPP กันได้

แต่ละประเทศมีผลประโยชน์แตกต่างกัน

นายปานปรีย์กล่าววว่า ตนเคยมีโอกาสร่วมจัดทำนโยบายและเป็นหัวหน้าคณะเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีรายประเทศ คือประเทศอินเดีย ฯลฯ จึงขอให้ข้อคิดเห็นและมุมมองเกี่ยวกับ TPP อาทิ 1. สหรัฐฯ ไม่ได้มอง TPP เป็นเพียงการร่วมกลุ่มทางการค้า แต่มองเป็นยุทธศาสตร์ในการเข้าแข่งขันทั้งในเวทีการค้าและการเมืองระหว่างประเทศ ที่จะคงอิทธิพลในเอเชีย-แปซิฟิกไว้อย่างเหนียวแน่น TPP จึงมีความแตกต่างจาก FTA ที่ไทยเคยเจรจากันมา ทั้งด้านเนื้อหาในข้อตกลงที่มีมาตรฐานสูงขึ้น ขั้นตอนการเจรจา วิธีการเข้าร่วมเป็นสมาชิก หรือการมีทั้งประเทศสมาชิกที่เป็นมหาอำนาจร่วมกับประเทศตลาดเกิดใหม่ที่อยู่ห่างไกลรวมกันเป็นกลุ่ม ที่แตกต่างจากความต้องการของการเจรจา FTA แบบภูมิภาคที่เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่อยู่ใกล้ชิดกัน

2. TPP ในสายตาของแต่ละประเทศที่เข้าร่วม มีมุมมองและเป้าหมายที่แตกต่างกัน เช่น สหรัฐฯ เน้นการเป็นผู้นำเศรษฐกิจระดับโลก หรือมาเลเซีย ที่เป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่ ให้ความสำคัญกับการเจรจาในเรื่องการเปิดเสรีการลงทุน เพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างชาติเข้ามาเป็นหลัก เวียดนามที่เน้นเรื่องการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ตั้งเป้าไปสู่การเป็นประเทศฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งใหญ่ในอาเซียน หรือญี่ปุ่นที่เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจก็ยังคงเข้าร่วม ทั้งที่รู้กันว่า ภาคเกษตรญี่ปุ่นมีอิทธิพลทางการเมืองสูง และไม่เห็นด้วยมาตลอด แต่ด้วยการมองว่าความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศมีความสำคัญสูงสุด จึงไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากจะเข้าร่วมใน TPP

สำหรับไทย ถ้าต้องพิจารณาเรื่อง TPP คงไม่ใช่เป็นเรื่องยุทธศาสตร์อย่างสหรัฐฯ เพราะไทยเป็นประเทศเล็ก ที่มีขนาดเศรษฐกิจเพียง 0.5% ของอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม (จีดีพี) โลก เท่านั้น ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า เรายังต้องพึ่งพารายได้จากการส่งออก ต้องการเม็ดเงินการลงทุนจากต่างประเทศ และคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทย-สหรัฐฯ ที่ใกล้ชิดกันมายาวนานด้วย

3. ในกรณีที่มีการพูดกันว่า หากไทยเข้า TPP เป็นการเลือกข้างสหรัฐฯ มากกว่าประเทศอื่น ประเด็นนี้คงไม่ใช่ประเด็นหลักในการพิจารณา เพราะเรามีนโยบายต่างประเทศในเรื่องความเป็นกลาง การเจรจา TPP เป็นเรื่องปกติ แต่ควรให้ความสำคัญต่อการพิจารณาถึงผลดี-ผลเสียในเชิงความสามารถในการแข่งขันทางการค้า

เตือนรัฐบาลตัดสินใจให้รอบคอบ

นายปานปรีย์กล่าวว่ ตนมีข้อเสนอให้รัฐบาลศึกษาเพิ่มเติมเพื่อประกอบการตัดสินใจด้วยว่า ทำไมมาเลเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม บรูไน และล้าสุดอินโดนีเซีย ที่ประกาศอย่างเป็นทางการว่าจะขอร่วมเป็นสมาชิกใน TPP อะไรคือปัจจัยสำคัญที่พวกเขาใช้ในการตัดสินใจ เพราะหากพิจารณาจากหัวข้อในข้อตกลงทั้ง 30 หัวข้อเจรจาที่กำลังจะเปิดเผยเร็ว ๆ นี้ ทั้ง 5 ประเทศ แต่อาจยกเว้นสิงคโปร์ที่มีระดับการเปิดเสรีเกือบ 100% ในเกือบทุกสาขา ก็อาจมีหลายประเด็นที่จะมีผลกระทบเช่นเดียวกับไทย โดยเฉพาะในรายการสินค้าที่อ่อนไหว และทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเช่นเรื่องสิทธิบัตรยา หรือผลิตภัณฑ์ดัดแปลงพันธุกรรม (จีเอ็มโอ) และอื่นๆ

ดังนั้น ความท้าทายใหม่ของประเทศไทย คือ เราจะยอมรับเข้าร่วมเป็นสมาชิก TPP หรือการเข้าร่วมกับกลุ่มการค้าอื่นๆก็ถือว่าเพียงพอแล้ว และแนวคิดแบบใดที่จะให้ประโยชน์สูงสุดกับไทย ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะร่วมหรือไม่ร่วม จะรับมือกันอย่างไร เป็นเรื่องที่รัฐบาลต้องตัดสินใจด้วยความรอบคอบ การนิ่งเฉยรอเวลาไปอีก 1-2 ปี ไม่ใช่คำตอบที่หลายฝ่ายคาดหวัง ทั้งฝ่ายเห็นด้วยและฝ่ายไม่เห็นด้วย เพราะกลุ่มธุรกิจ การค้า การลงทุน จะต้องเตรียมตัววางแผนธุรกิจล่วงหน้าเป็นปี พวกนี้คงอยากเห็นความชัดเจนในทิศทางการตัดสินใจของรัฐบาลตั้งแต่วันนี้

“จากนี้ไปต้องเฝ้าติดตามอย่างใกล้ชิด ว่ารัฐบาลจะตัดสินใจกับเรื่องนี้อย่างไร ซึ่งต้องดูไปพร้อมกับแผนการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ ว่าทั้งสองส่วนนี้จะสามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศไทย ได้อย่างไร มีความยืดหยุ่นทางนโยบายเพียงพอหรือไม่ ผมยังหวังว่า จากนี้ไปรัฐบาลจะช่วยปรับแนวทางของประเทศไทยให้ดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการค้าโลกในปัจจุบันได้”